

STT104

Toekomst van water

Eerlijk omgaan met water

In de huidige aanpak van watervervuiling, waterverbruik en wateroverlast ligt de nadruk vaak op technologische oplossingen. Geavanceerde waterzuivering voor chemische vervuiling of hogere premies voor woonverzekeringen. Daarachter liggen fundamentele vragen die vaak onzichtbaar blijven, als hoe we omgaan met water, wie daar zeggenschap over heeft en wie de gevolgen draagt of de kosten betaalt van keuzes die we vandaag maken.

Door vanuit bestaande klimaatrechtvaardigheidskaders naar het waterdomein te kijken, worden aannames en spanningen zichtbaar: tussen efficiëntie en inclusiviteit, tussen economische belangen en ecologische grenzen, tussen bescherming en veerkracht, tussen korte en lange termijn. Zo wordt ook zichtbaar wat er anders kan en ontstaat een nieuwe blik op onze omgang met water en technologie.

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek

Aanleiding en doelstelling

De lente van 2025 komt op de tweede plaats van droogste lentes ooit gemeten in Nederland. Het grondwaterpeil daalde tot een kritiek niveau, met grote gevolgen voor onze drinkwatervoorziening, natuurbehoud en landbouw. Tegelijkertijd wordt de kans op overstromingen en wateroverlast groter door de stijging van de zeespiegel en extremer weer. Dit maakt duidelijk hoe kwetsbaar ons watersysteem is.

Er bestaan al veel toekomstbeelden over water in Nederland. Die zijn gericht op een stijgende zeespiegel, droge zomers en de indeling van de leefomgeving. Deze verkenning voegt daar een laag aan toe: de relaties tussen mens, technologie en water en de (on)rechtvaardigheid die daarin besloten ligt.

De toekomst van water: denk, ontwerp en handel mee

Werk je als adviseur, beleidsmaker of ontwerper aan toekomstbestendige leefomgevingen? Dan ken je de kracht van technologische oplossingen, zoals innovatieve zuivering, slimme besparingen en voorspellende analyses. Maar de inzet van technologie is nooit neutraal. Daaronder liggen waarden, belangen en keuzes die beïnvloeden wie er bepaalt en wie er betaalt.

Deze verkenning roept je op om dat ongemakkelijke inzicht om te zetten naar anders denken, ontwerpen en handelen voor een rechtvaardige toekomst van water. Welke technologie zet je in, voor wie of wat en wat vraagt dat van ons? De dynamische toekomstscenario's en handelings-perspectieven geven daar handvatten voor.

Wil je meer toelichting, inspiratie of handvatten om andere gesprekken te voeren over een eerlijke omgang met water en technologie? Duik dieper in de STT verkenning [Lek](#). *Tussen doorlaten en dichten: technologie in waterrechtvaardige toekomst.*

Toekomstscenario's

Hoe kunnen we nú beslissingen nemen die in de toekomst leiden tot een eerlijke omgang met water? Vier scenario's verbeelden toekomsten waarin de verhouding tussen water, technologie en rechtvaardigheid telkens anders vorm krijgt.

→ Onttrekken

In deze toekomst wordt water beheerd als een schaars product waarin technologie optimaliseert wie wanneer hoeveel krijgt. De relatie tussen water, technologie en rechtvaardigheid is instrumenteel: ze zijn op elkaar afgestemd, maar niet werkelijk verbonden.

→ Overloop

Door opeenvolgende crises storten bestaande systemen in en ontstaat een toekomst waarin bestaande structuren niet langer houdbaar zijn en oude zekerheden wegspoelen. Water neemt de rol van actor op zich. De relatie tussen water, technologie en rechtvaardigheid is los en niet vastomlijnd.

→ Poreus

In een poreuze toekomst ontstaat langzaam een verschuiving naar water als gedeeld goed, gericht op natuurlijke grenzen en gedeelde verantwoordelijkheid. De relatie tussen water, technologie en rechtvaardigheid werkt als een celwand: doorlaatbaar en selectief voor wat nodig is.

→ Vloeibaar

In deze toekomst heeft water rechten, een stem en een eigen taal. Ecosystemen en technologie leiden gezamenlijke besluitvorming over leefomgevingen en toekomstige generaties. De relatie tussen water, technologie en rechtvaardigheid vormt samen een vloeibaar ethisch-ecologisch mengsel waarin radicaal relationeel denken centraal staat.

Handelingsperspectieven

Deze handelingsperspectieven helpen om vandaag al te bewegen naar mogelijke toekomsten. Ze geven concrete inzichten om technologie te benaderen als onderdeel van een bredere, rechtvaardige omgang met water.

1. Benader technologie als relationeel

Technologie beïnvloedt water, mens en ecosysteem; ontwerpen voor waterrechtvaardige toekomsten vraagt om bewuste aandacht voor deze relaties.

2. Maak het onzichtbare zichtbaar, het ontastbare tastbaar

Technologie kan verborgen risico's, ongelijkheden en verantwoordelijkheden zichtbaar en bespreekbaar maken.

3. Neem rechtvaardigheid als ankerpunt

Toegang, zeggenschap en transparantie horen vanaf het begin in technologische keuzen verankerd te zijn. Rechtvaardigheid is een dynamisch proces, geen eindpunt.

4. Ontwikkel technologie voor verschillende perspectieven

Technologische systemen moeten plaats bieden aan diverse menselijke en meer-dan-menselijke stemmen en ervaringen.

5. Investeer in infrastructuur van zorg en wederkerigheid

Toekomstbestendige technologie is robuust, onderhoudbaar en ingebed in lokale netwerken van samenwerking en zorg.

Wil je meer toelichting, inspiratie of handvatten om andere gesprekken te voeren over een eerlijke omgang met water en technologie? Duik dieper in de STT verkenning [Lek](#). *Tussen doorlaten en dichten: technologie in waterrechtvaardige toekomsten.*

